

(van Embden e. a.)

de uitgaven, waarop de afschaffing van den portvrijdom de gemeentebesturen te staan kwam, ten laste van het Rijk te nemen, en nadat de Minister van Waterstaat betoogd had de afschaffing te zullen opschorten tot de wettelijke regeling hier vergoeding zou zijn tot stand gekomen.

Evenwel, in een brief van 28 November jl. aan u, Mijnheer de Voorzitter, heeft de Minister van Waterstaat de afschaffing van den portvrijdom aangekondigd tegen 1 Januari a. s. en in antwoord op een door mij deswege gestelde korte vraag heeft Zijn Excellentie verklaard, zijn belofte aan de Eerste Kamer te betreuren, en bij nadere overweging terug te nemen.

Naar aanleiding van een en ander heb ik de eer de Kamer voor te stellen den bedoelden brief van den Minister vóór 31 December a. s. in openbare bespreking te nemen.

De Voorzitter: De heer van Embden stelt voor den brief van den Minister van Waterstaat betreffende de afschaffing van den portvrijdom in openbare bespreking te nemen. Als de Kamer zich daarmee kan vereenigen, zou ik willen voorstellen den Minister van Waterstaat uit te noodigen in de vergadering tegenwoordig te zijn, en de bespreking te doen plaats hebben op een nader te bepalen dag.

De heer de Gijsselaar: Mijnheer de Voorzitter! Het kan aan mij liggen, maar ik begrijp niet goed wat de heer van Embden voorstelt. Wij zijn hier in een tak van volksvertegenwoordiging en moeten wij nu gaan discussieeren over brieven, die aan u, Mijnheer de Voorzitter, gericht zijn? Er moet toch een zekere orde zijn! Wij moeten ons toch houden aan wetten en het Reglement van Orde. Die brief is aan u gericht, Mijnheer de Voorzitter, en kan hier dus moeilijk in discussie worden gebracht. Ik kan best begrijpen, dat de heer van Embden de zaak van de afschaffing van den portvrijdom wil bespreken en wanneer hij zijn doel kan bereiken op een andere wijze, heb ik daartegen geen enkel bezwaar. Maar de methode, die hij nu voorstelt te volgen, lijkt mij verkeerd. Voorloopig zou ik dus willen zeggen, dat ik ben tegen het voorstel van den heer van Embden.

De heer Fokker: Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij volkomen vereenigen met het denkbeeld van den heer van Embden om de afschaffing van den portvrijdom in bespreking te brengen. Verleden jaar bestond er een algemeene neiging bij de Kamer om het wetsontwerp te verwerpen, omdat van verschillende kanten bezwaar werd gemaakt wegens de kosten, die aan de afschaffing waren verbonden voor waterschappen en gemeentebesturen. Toen heeft de Minister van Waterstaat gezegd, om het wetsontwerp er door te krijgen, dat hij voor waterschappen geen toezegging kon doen, maar dat voor de gemeentebesturen de portvrijdom zou worden gehandhaafd.

Het is alleen de vraag, of het niet beter is, dat in plaats van den brief in discussie te brengen, door den heer van Embden verlof wordt gevraagd om den Minister te interpellieren.

De heer van Embden: Mijnheer de Voorzitter! Nu eenige leden dezer Kamer aan de hand hebben gedaan, dat hetgeen ik wenschte te bereiken op betere wijze gediend werd door het middel van interpellatie, zou ik willen mededeelen, dat ook ik dit middel wel overwogen heb, en dat ik alleen daarom dien weg niet heb ingeslagen, omdat het mij scheen, dat het in deze Kamer weinig toegepaste middel der interpellatie voor deze zaak misschien wat te wijsch, te pompeus zou zijn. Dat de vorm, dien ik daarvoor in de plaats koos, niet geheel verwerpelijk is, kan enerzijds hieruit blijken, dat de Tweede Kamer denzelfden brief aan de orde heeft gesteld in een gewone, algemeene discussie, en in de tweede plaats hieruit, dat blijkens het antwoord op de korte vraag, die ik gesteld heb, de Minister van Waterstaat zelf een dergelijke algemeene bespreking schijnt te verwachten, waar hij schrijft, dat hij heeft gemeend:

„aan elk der Kamers van de Staten-Generaal te moeten kennis geven van de bedoeling, om de afschaffing van den portvrijdom te doen ingaan op 1 Januari a. s., door welke kennisgeving de leden van de Staten-Generaal in de gelegenheid worden gesteld zich vóór dien datum omtrent het tijdstip van invoering uit te spreken.”

Het kwam mij dus voor, dat een algemeene bespreking bijna werd uitgelokt. Wanneer evenwel verschillende leden prefereeren, dat ik daarvoor den vorm van een interpellatie kies, dan heb ik daartegen geen bezwaar.

Met terugneming van het eerste voorstel heb ik dus hierbij de eer de Kamer verlof te vragen tot het richten van eenige vragen tot den Minister van Waterstaat.

De Voorzitter: De heer van Embden verzoekt de Kamer verlof tot het richten van een interpellatie betreffende de afschaffing van den portvrijdom tot den Minister van Waterstaat. Ik stel voor het gevraagde verlof te verleenen en de interpellatie te doen plaats hebben op een nader te bepalen dag.

De heer Bergsma: Mijnheer de Voorzitter! U stelt voor, de interpellatie te houden op een nader te bepalen dag. Het zal echter zeer spoedig moeten gebeuren. Ik weet niet, of u voornemens is, de Kamer bijeen te roepen na Kerstmis, doch het zal beter zijn, indien de interpellatie vóór Kerstmis wordt afgedaan. Ik zou daarom willen voorstellen, om, wanneer het den Minister schikt, de interpellatie te doen houden op a. s. Donderdag.

De Voorzitter: Het zal er van afhangen of de Minister van Waterstaat Donderdag in de Kamer aanwezig kan zijn. Het is niet de bedoeling van den Voorzitter om de zaken tegen te houden. Hij zal deze aangelegenheid zoo inrichten, dat aan den wensch van den heer van Embden wordt voldaan. Het spreekt vanzelf, dat deze zaak niet kan worden uitgesteld tot Sint Juttemis; zij moet in ieder geval worden afgedaan vóór 1 Januari.

De heer Bergsma: Mijnheer de Voorzitter! Er moeten natuurlijk eenige uitvoeringsmaatregelen getroffen worden, die eenige dagen van te voren aan de gemeentebesturen worden toegezonden. Daarom wil ik er uw aandacht op vestigen, dat de interpellatie ook moeilijk gehouden kan worden op een van de laatste dagen van het jaar.

De Voorzitter: Ik zal laten informeren of de Minister van Waterstaat Donderdag in de vergadering aanwezig kan zijn. Zoo ja, dan kan de interpellatie dan worden gehouden.

De heer van Kol: Mijnheer de Voorzitter! Ik wilde met een kort woord een voorstel doen omtrent het wetsontwerp tot onteigening van terreinen in de gemeente Wassenaar ten behoeve van de Haagsche Duinwaterleiding. Het is geenszins mijn bedoeling de zaak op de lange baan te schuiven, hetgeen ook uit mijn voorstel zal blijken, doch ik meen, dat er nog enkele punten duister zijn, waaromtrent ik gaarne eenig licht zag verschaft. Er heeft zich toch in deze zaak een novum voorgedaan. Ik heb hedenochtend, met den heer baron de Vos van Steenwijk, een plek bezocht op het terrein, die onteigend zal worden. Nu zijn aldaar, zeer kort geleden, twee boringen verricht: een voor het oppervlakte-water en een voor het artesisch water. En wanneer men die ziet, dan zal men tot de conclusie komen, dat zij wel eenigszins in tegenspraak zijn, althans dit geval niet is toegelicht, in het rapport uitgebracht door de Wis- en Natuurkundige afdeling van de Koninklijke Academie van Wetenschappen. Daarin wordt niet verklaard waarom aldaar het niveau van het artesisch water ongeveer 2 M. blijft beneden dat van het oppervlaktewater. Ik zou daarom gaarne in overweging willen geven, of het niet wenschelijk ware, dat de heeren professor Molengraaf en Dubois, die het rapport hebben samengesteld, werden uitgenoodigd om dat terrein bij „Den-